

Älvkarleby
kommun

Riktlinjer för upphandling och inköp

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Kommunstyrelsen , 2024-02-21

Senast reviderad: 2023-11-15

ÄKF-nummer:

Handläggare/författare: Jessica Grundkvist , Upphandlare .

Innehåll

Syfte	1
Omfattning	1
Hållbarhet som strategi.....	1
Miljömässigt hållbar upphandling	1
Socialt hållbar upphandling	1
Ekonomiskt hållbar upphandling.....	1
Värdegrund.....	2
Attraktiv kommun	2
Långsiktig och hållbar utveckling	2
God service.....	3
Demokrati och delaktighet	3
God ekonomisk hushållning	3
Inköpsprocess	4
Planering.....	4
Beloppsgränser	4
Direktupphandling.....	5
Annonsering	5
Avtalsförvaltning och uppföljning	5

Syfte

Till upphandlingspolicyn hör riktlinjer som beskriver hur Älvkarleby kommuns nämnder och verksamheter ska genomföra upphandlingar och avrop i enlighet med kommunens policy. Denna riktlinje beskriver hur Älvkarleby kommuns nämnder och helägda bolag ska genomföra upphandling och inköp i enlighet med kommunens policy och därigenom verka för långsiktiga och strukturella förändringar i ekonomisk, social och miljömässig hållbar riktning samt tillhandahållande av välfungerande avtal för varor, tjänster, byggtreprenader och koncessioner. Samtliga medarbetare i kommunen ska ansvara för, inom sina verksamheter, att riktlinjer efterlevs.

Omfattning

All inköps- och upphandlingsverksamhet ska bygga på objektivitet, affärsmässighet samt mångfald och konkurrens. Genomförande ska präglas av rättssäkerhet, transparens, effektivitet, samverkan och ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Hållbarhet som strategi

Strategisk användning av upphandling är en förutsättning för att den offentliga sektorn ska nå sina verksamhetsmål och göra goda affärer samt för att uppnå de globala målen i Agenda 2030, författade av lagstiftarna.

Miljömässigt hållbar upphandling

Genom upphandling har offentlig sektor en viktig roll i omställningen till ett fossilfritt samhälle. Upphandling har också möjlighet att skapa en giftfri miljö genom att välja produkter utan miljö- och hälsoskadliga kemikalier.

Socialt hållbar upphandling

Genom att ta sociala hänsyn i samband med upphandling kan kommunen bidra till att använda skattemedel på ett ansvarsfullt sätt. Det kan exempelvis handla om att säkerställa schyssta arbetsvillkor för de personer som ska utföra offentliga kontrakt, att erbjuda personer som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till sysselsättning, eller att bidra till att alla, oavsett funktionsförmåga ska kunna vara delaktiga i samhället.

Ekonomiskt hållbar upphandling

Ekonomiskt hållbar upphandling innebär en effektiv användning av skattemedel och bidrar till att stimulera ett väl fungerande näringsliv, en variation av leverantörer, sund konkurrens, samt ekonomisk tillväxt som inte sker på bekostnad av människor eller miljö.

Värdegrund

Mod, vilja, respekt och helhetssyn är Älvkarleby kommun värdegrund. Utifrån dessa utformas målområdena attraktiv kommun, långsiktig och hållbar utveckling, god service, demokrati och delaktighet samt god ekonomisk hushållning.

Attraktiv kommun

Älvkarleby kommun ska uppfattas som en bra och attraktiv affärspartner av leverantörsmarknaden. Kommunens upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader ska hålla rätt kvalitet och utföras till rätt pris utifrån ett långsiktigt totalkostnadsperspektiv.

En ambition med kommunens upphandling är att underlätta för små, medelstora och nyetablerade företag att delta som anbudsgivare. Kommunen ska i upprättandet av upphandlingsunderlag där så är möjligt dela in upphandlingen i områden, kategorier, produktgrupper eller motsvarande.

Älvkarleby kommuns kontakter med leverantörer ska kännetecknas av god affärsetik, objektivitet och likabehandling. Kommunen ska av anbudsgivare uppfattas som en professionell samarbetspart.

Långsiktig och hållbar utveckling

För att uppnå så effektiva upphandlingar och avrop som möjligt strävar Älvkarleby kommun efter att digitalisera så mycket som möjligt av sin inköps- och upphandlingsprocess. Det innebär bl a att ehandel ska användas i de fall där det är lämpligt.

Älvkarleby kommun ska i den mån det är möjligt och lämpligt samarbeta med andra upphandlande myndigheter i syfte att samordna upphandlingar och utbyta erfarenheter. Samarbetet ska främja effektivitet och kvalitet på upphandlingsområdet.

FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN (Mål 16 Agenda 2030)

Beställaren ska begränsa sina inköp från de varumärken vars livsmedelsproducent fortsatt har verksamhet i ett land som omfattas av EU:s sanktioner. Inköparen ska aktivt välja en alternativ vara eller avstå från inköp om möjligt.

God service

Älvkarleby kommun har en viktig roll i att stimulera företagsklimatet i kommunen. Kommunen ska underlätta för det lokala näringslivet att delta i kommunens upphandlingar genom att;

- Dialog ska som huvudregel alltid ske med leverantörer före, under och efter en upphandling.
- Upphandlingsenheten ska vara rådgivande, både internt och för det lokala näringslivet.
- Upphandlingsenheten ska tillhandahålla anbudsskola för det lokala näringslivet.

Demokrati och delaktighet

Anställda i Älvkarleby kommun eller anlidade konsulter ska avstå från att handlägga en upphandling eller annat upphandlingsärende där en jävssituation riskerar uppstå. Anställda ska också vara väl medvetna om att agera utifrån Kommunens riktlinjer gällande mutor, jäv och korruption.

Val av leverantör ska ske objektivt utifrån kraven i varje upphandling.

Kommunens rådgivande organ ska vara delaktiga i utformandet av berörda upphandlingar.

God ekonomisk hushållning

För att uppnå goda effekter av upphandlingsarbete och åstadkomma en god affär för alla parter är hög avtalstrohet nödvändig. För avsteg från befintliga ramavtal ska särskilda skäl kunna redovisas.

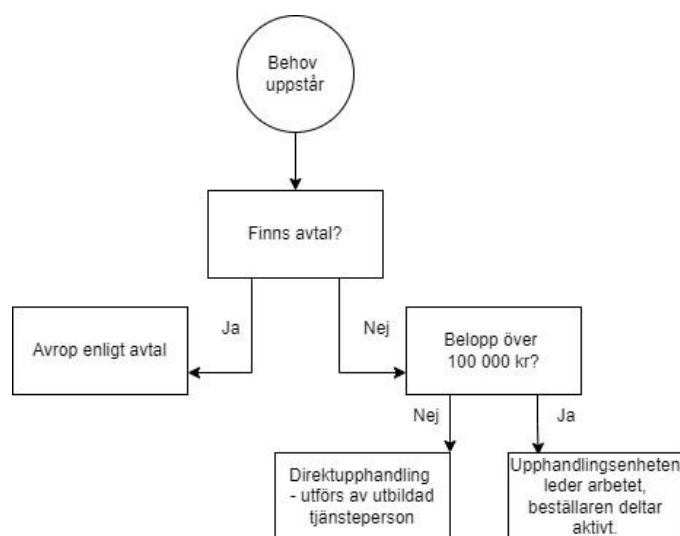
Alla berörda i en upphandling ska engagera sig i processen och avsätta tid för att skapa de bästa förutsättningarna.

Älvkarleby kommun ska verka för en sund konkurrens på lika villkor. Därför ska kommunen kontrollera att alla leverantörer och underleverantörer uppfyller sina samhällliga åtaganden vad gäller skatter och arbetsgivaravgifter.

Uppföljningar av ingångna avtal ska ske löpande för att säkerställa att ingångna avtal följs och används på rätt sätt. Krav som ställts i upphandlingen ska följas upp under avtalstiden.

Uppföljningar och eventuella avvikelser från avtal som kan leda till påföljder ska dokumenteras. De avtal som kommunen tecknat eller på annat sätt är avtalspart i ska alltid nyttjas vid avrop.

Inköpsprocess

Planering

All upphandlingsverksamhet ska planeras med god framförhållning. Upphandlingar av verksamhet som bedöms påverka sysselsättningen för kommunens eller extern organisations anställda bör vara avslutade senast sju månader innan ikraftträdande.

Beloppsgränser

Det är inte tillåtet att kringgå beslutade eller lagstadgade beloppsgränser, så kallade tröskelvärden, genom att dela upp värdet på flera köptillfällen. Värdet av hela den upphandlande myndighetens eller enhetens totala inköp inom aktuellt område under en kontraktperiod ligger till grund för beräkningen.

Direktupphandling

I de fall giltiga avtal saknas kan direktupphandling genomföras om det totala värdet för det som ska upphandlas understiger direktupphandlingsgränsen under ett kalenderår. Om behovet är återkommande ska totalbeloppet beräknas utifrån förväntad avtalsperiod.

Direktupphandlingar är mindre formbundna än övriga upphandlingsformer, men ska i likhet med dessa genomföras i enlighet med de allmänna principerna om likabehandling, proportionalitet, transparens, icke-diskriminering och ömsesidigt erkännande, i enlighet med Lagen om offentlig upphandling. Ansvar för direktupphandlingar är enligt upphandlingspolicyn.

- Om det totala upphandlingsvärdet understiger 10 000 kr kan beställaren vända sig direkt till lämplig leverantör.
- Om värdet beräknas mellan 10 001 kr till 100 000 kr ska upphandlingen genomföras enligt rutin på intranätet. I regel ska minst tre leverantörer kontaktas.

Annonsering

Upphandlingar med ett värde under de nationella riktlinjerna för direktupphandling men över 100 000 tkr ska i regel annonseras nationellt. Detta för att bidra med transparens och ge möjlighet till bättre kostnader och ökat värde. Undantag från annonsering ska redovisas.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Kommunens samtliga avtal ska registreras enligt följande;

1. Kommunens diariesystem
2. Upphandlingsverktygets avtalsdatabas

Krav, kriterier och villkor som ställs i en upphandling ska följas upp enligt olika nivåer under avtalstiden. En systematisk uppföljning av ingångna avtal säkerställer att kvaliteten och priset på varan/tjänsten håller avtalad nivå, att skattemedel används på bästa möjliga sätt samt att relationen mellan köpare och leverantör är affärsmässig.

Alla verksamheter ansvarar för sina egna avtal. Upphandlingsenheten ansvarar för kommungemensamma avtal och förlängning av dessa. Arbetet med förvaltning och uppföljning bör starta under upphandlingsfasen där rätt förutsättningar skapas.